

BEREDSKABET SKAL VÆK FRA SKRIVEBORDET

TEKST /
JACOB
BJERREGAARD.

Formand,
Miljø- og
Forsynings-
udvalget,
KL

FOTOS/
Colourbox

Staten har fået analyseret de kommunale redningsberedskaber. *Beredskabet er robust, men selv et robust beredskab kan blive bedre.* KL ønsker sig ressourcer til rigtige øvelser væk fra skrivebordet.

Der er plads til forbedringer i det kommunale beredskab - selvom det ikke er dårligt som det er.

Beredskab er en kommunal kerneopgave med et stort islæt af velfærd, fordi det er en grundsten i vores tryghed. Alle kan være helt sikre på, at man som borgmester og kommunal teknik- og miljøchef hører om det, hvis det ikke virker, eller borgerne synes, at beredskabet ikke gør nok.

Også af den grund er der grund til at glæde sig over, at vi har et kommunalt beredskab, der her på den anden side af strukturreformen har vist sig også i den periode at være robust.

I forsvarsforliget fra 2018 blev det aftalt at lave en undersøgelse af de kommunale redningsberedskabers robusthed og dimensionering. Den eksterne undersøgelse blev offentliggjort op mod jul. Jeg og næstformand for KL's Miljø- og Forsyningsudvalg Kenneth Muhs har haft lejlighed til at drøfte undersøgelsen med minister og Forsvarsudvalg, og jeg vil gerne løfte sløret for nogle af de emner, vi har bragt op.

Den korte konklusion på analysen er, at kommunernes redningsberedskab i perioden 2016-2018 har været robust. Men nye og mere krævende opgaver venter.

KOMMUNERNE LØSER OPGAVEN

Kommunerne løser livsvigtige opgaver af stor betydning for den enkelte og for samfundet. Når der er

brand og ulykke, er det afgørende, at hjælpen er tæt på og hurtigt fremme, så liv, miljø og værdier kan reddes. Det er bogstaveligt talt livsvigtige opgaver tæt på borgerne.

I årene 2016-2018 er de kommunale beredskaber rykket ud ca. 23.000 gange om året til hændelser. Det er en omfattende operationel redningsindsats. I 98 pct. af tilfældene har det kommunale beredskab selv løst opgaven. I 1/3 af de resterende hjælper de kommunale beredskaber hinanden, og ved de sidste få hændelser kommer der assistance fra det statslige beredskab; Beredskabsstyrelsen. Og så er der alle de blinde og falske alarmer. De går ca. 24.000 gange om året. Selvom der ikke er behov for en egentlig redningsindsats, er det jo ikke til at vide, før brandvæsnet har undersøgt sagen nærmere.

Alle disse opgaver klares af de kommunale beredskaber, som altid har 1.900 brandfolk, holdledere og indsatsledere på vagt. En meget stor andel af dem er deltidsansatte og frivillige, som har andre erhverv og interesser at varetage. Vi skylder dem stor tak for bogstaveligt talt at smide, hvad de har i hænderne og rykke ud.

BRUG FOR MERE SAMARBEJDE

Der ses i analysen kun på perioden 2016-2018 dvs. efter strukturreformen, hvor de daværende 85 kommunale beredskaber skulle lægges sammen til langt færre. Samtidig skulle der gennemføres besparelser. Kommunerne har opfyldt deres del af aftalen. Og det er bestemt ikke, fordi vi ikke har været udfordret på klima med oversvømmelser og storm i f.eks. 2016, tørken i sommeren 2018 og senest den lange våde vinter.

Med vinterens mange klimahændelser, hvor vandet oversvømmer folks ejendomme, har de lokale beredskaber igen været hårdt spændt for. De har hjulpet hinanden, og også her er Beredskabsstyrelsen i nogle tilfælde trådt assisterende til med arbejdskraft og materiel.

Det samarbejde er vigtigt. KL lægger stor vægt på, at det udvikles, så vi sikrer den bedst mulige ressourceudnyttelse. Derfor er vi også tilfredse med, at forsvarsministeren i forbindelse med oversvømmelserne i februar lagde stor vægt på styrkelse af samarbejdet mellem stat og kommuner.

LÅNER MATERIEL AF HINANDEN

Det kan ske ved, at vi låner materiel af hinanden. Det kræver et samlet, opdateret overblik over, hvad der er til rådighed. Her spiller statens materiel også ind. Det bør indkøbes og placeres, så det passer til de lokale behov, f.eks. når vandet stiger. Der er taget lidt hul på den koordinering af samarbejdet, men der er behov for, at det operationaliseres meget mere.

Der er også behov for flere ressourcer til øvelser og først og fremmest til de tværgående opgaver. Det kan være klima. Det kan være terror. Hændelser, hvor der er brug for langvarige eller store indsatser evt. med flere samtidige hændelser og massetilskadekomst. Det, vi ikke har set endnu, kan ske. Hvordan forbereder vi os på det ukendte?

Vi øver allerede, men meget foregår desværre ved skrivebordet. Kommunerne har brug for den statslige opbakning og hjælp for at løse opgaven. Vi har brug for et styrket samarbejde med staten dvs. Beredskabsstyrelsen og Forsvarsministeriet. Men der er også brug for, at staten tilfører flere ressourcer, så vi kan få frigjort nogle folk og udviklet nye koncepter til at planlægge og øve i praksis.

Der er også behov for flere ressourcer til øvelser og først og fremmest til de tværgående opgaver. Det kan være klima. Det kan være terror. Hændelser, hvor der er brug for langvarige eller store indsatser evt. med flere samtidige hændelser og massetilskadekomst. Det, vi ikke har set endnu, kan ske

VI SKAL DIMENSIONERE EFTER RISIKO

Alle kommuner har udarbejdet planer for den risikobaserede dimensionering. Risici, demografi, geografi etc. er forskellige i kommunerne. Det er de valg af serviceniveauer, vi hver især har valgt også. Derfor er planerne forskellige. Det giver god mening, fordi det er lokalt, vi varetager beredskabsopgaven med at planlægge, baseret på de lokale forhold.

Analysen viser, at konceptet for de risikobaserede dimensioneringer kun i begrænset omfang fokuserer på redningsberedskabs effekt og robusthed. Koncept, vejledninger og de understøttende værktøjer er utidssvarende. Derfor har vi naturligvis behov for en opdatering. Der er mange interessenter, der skal inddrages. Og KL skal naturligvis være med, når der udvikles nye værktøjer for dimensioneringsopgaven.

INGEN DIGITALISERING UDEN DATA

Arbejdet med analysen har vist et åbenbart behov for at sikre en bedre datakvalitet og indsamling af relevante data, som pt. indsamles i statens system ODIN. Der er brug for en digital modernisering af de centrale systemer, så vi får bedre datakvalitet og mere retvisende dokumentation. Det er nødvendigt af hensyn til effektiv planlægning og disponering i kommunerne.

Mange kommuner oplever ikke data og ODIN som validt nok, og det er svært at arbejde med. Derfor bruger de kommunale beredskaber det ikke i større omfang i planlægning og disponering.

Vi skal selvfølgelig også se indad. Der er blevet sparet på analysekapaciteten i beredskaberne. Der bør kommunerne nok opruste. Så skal staten til gengæld bidrage med bedre analyseværktøjer, så digitaliseringen kan udbredes og udnyttes.

KL ser frem til det fortsatte samarbejde med forsvarsministeren, landspolitikerne, Danske Beredskaber, Beredskabsstyrelsen, Forsvarsministeriet og ikke mindst kommunerne om udvikling af det kommunale redningsberedskab, så vi også har et robust beredskab fremover. ●

